

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive research) ครั้งนี้เป็นการศึกษาอำนาจทำนายของการรับรู้ประโยชน์ของพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพ การรับรู้อุปสรรคของการส่งเสริมสุขภาพ การรับรู้ความสามารถของตนเอง การสนับสนุนของสังคม และสภาพแวดล้อมในที่ทำงานต่อพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพของสตรีตั้งครรภ์ที่ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมอาหาร จังหวัดสระบุรี โดยนำทฤษฎีการส่งเสริมพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพของเพนเดอร์ (Pender, 2006) มาใช้เป็นแนวทางในการศึกษา

กลุ่มตัวอย่างเป็นสตรีตั้งครรภ์ที่ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมอาหาร จังหวัดสระบุรี จำนวน 150 ราย ซึ่งได้มาจากการเลือกตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi stage random sampling) ระหว่างเดือนกันยายนถึงเดือนพฤศจิกายน พ.ศ.2552 เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามซึ่งประกอบด้วย 1) แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคลของสตรีตั้งครรภ์ที่ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม 2) แบบสอบถามพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพของสตรีตั้งครรภ์ ผู้วิจัยดัดแปลงจากแบบสอบถามพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพของสตรีตั้งครรภ์วัยรุ่นของตรีพร ชุมศรี (2548) 3) แบบสอบถามการรับรู้ประโยชน์ของการส่งเสริมสุขภาพของสตรีตั้งครรภ์ ผู้วิจัยดัดแปลงจากแบบสอบถามพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพของสตรีตั้งครรภ์วัยรุ่นของตรีพร ชุมศรี (2548) 4) แบบสอบถามการรับรู้อุปสรรคของการส่งเสริมสุขภาพของสตรีตั้งครรภ์ ผู้วิจัยดัดแปลงจากแบบสอบถามพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพของสตรีตั้งครรภ์วัยรุ่นของตรีพร ชุมศรี (2548) 5) แบบสอบถามการรับรู้ความสามารถของตนเองต่อการส่งเสริมสุขภาพของสตรีตั้งครรภ์ ผู้วิจัยดัดแปลงจากแบบสอบถามการรับรู้ความสามารถของตนเองของตรีพร ชุมศรี (2548) 6) แบบสอบถามการสนับสนุนทางสังคมของสตรีตั้งครรภ์ที่ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยดัดแปลงจากแบบวัดการสนับสนุนทางสังคมของสตรีที่ใช้แรงงานในโรงงานอุตสาหกรรมสิ่งทอของวลิดา ศักดิ์บัณฑิตสกุล (2541) และ 7) แบบวัดสภาพแวดล้อมในที่ทำงานของสตรีตั้งครรภ์ที่ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม ผู้วิจัยดัดแปลงจากแบบวัดการรับรู้สภาวะการทำงานและสิ่งแวดล้อมในการทำงานของดารีณี สุวภาพ (2542) การศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลไปทดลองใช้กับสตรีตั้งครรภ์ที่ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม จำนวน 30 ราย ได้ค่าความเที่ยงของเครื่องมือ .88, .86, .86, .95, .91 และ .86 ตามลำดับ

ผลการวิจัยพบว่า สตรีตั้งครรภ์ที่ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมอาหาร จังหวัดสระบุรี มีคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพโดยรวมเท่ากับ 190.39 (S.D. = 15.93) ตัวแปรที่สามารถทำนายพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ มี 3 ตัวแปร ได้แก่ การรับรู้ความสามารถของตนเอง การรับรู้ประโยชน์ของการส่งเสริมสุขภาพ และการสนับสนุนของสังคม โดยสามารถร่วมทำนายพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพของสตรีตั้งครรภ์ที่ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมอาหาร จังหวัดสระบุรีได้ร้อยละ 42.0 ($F_{3,146} = 35.191, p = .001$)

สร้างสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐานได้ดังนี้

$$Y' = 77.001 + .272 (\text{การรับรู้ความสามารถของตนเอง}) + .803 (\text{การรับรู้ประโยชน์ของการส่งเสริมสุขภาพ}) + .448 (\text{การสนับสนุนของสังคม})$$

ข้อจำกัดของการวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้มีข้อจำกัดการวิจัยในประเด็นต่างๆ ดังนี้

1. ลักษณะกลุ่มตัวอย่าง เป็นสตรีตั้งครรภ์ปกติทั้งหมด อาจไม่สามารถทำนายได้ถึงสตรีตั้งครรภ์ที่มีภาวะแทรกซ้อนอื่นเนื่องมาจากการตั้งครรภ์หรือสตรีตั้งครรภ์ที่มีโรคประจำตัวซึ่งอาจมีผลต่อการปฏิบัติพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพอันจะส่งผลต่อผลลัพธ์ของการตั้งครรภ์
2. สตรีตั้งครรภ์ส่วนใหญ่ตั้งครรภ์อายุมากกว่า 28 สัปดาห์ ซึ่งสตรีตั้งครรภ์ที่อายุครรภ์น้อยไม่ถูกระบุในบัญชีสตรีตั้งครรภ์ของโรงงาน ทำให้ขาดโอกาสในการรับเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่าง ข้อมูลที่ได้ส่วนใหญ่จึงเป็นสตรีตั้งครรภ์ที่ได้รับการปรับเปลี่ยนลักษณะการทำงาน

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

จากผลการวิจัยผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะที่ได้จากผลการศึกษาครั้งนี้ดังต่อไปนี้

ด้านการปฏิบัติการพยาบาล

1. ควรมีการฝึกอบรมพยาบาลประจำโรงงานอุตสาหกรรม และพยาบาลในหน่วยฝากครรภ์ในการให้คำแนะนำและส่งเสริมการออกกำลังกายในรูปแบบต่างๆ ที่เหมาะสมกับสตรีตั้งครรภ์ในแต่ละระยะของอายุครรภ์ ทั้งนี้การจัดกิจกรรมดังกล่าวควรคำนึงถึงบริบทในโรงงานอุตสาหกรรมของสตรีตั้งครรภ์ที่ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม
2. เสนอแนะให้พยาบาลประจำโรงงานอุตสาหกรรม และพยาบาลในหน่วยฝากครรภ์ควรตระหนักและเห็นความสำคัญในการส่งเสริมให้สตรีตั้งครรภ์ที่ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมมี

การรับรู้ความสามารถของตนเองในการสร้างความเชื่อมั่นและชี้ให้เห็นประโยชน์ของพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพ และส่งเสริมการสนับสนุนทางสังคม ไม่ว่าจะจากสามี บุคคลในครอบครัว หัวหน้างานและเพื่อนร่วมงาน โดยจัดกลุ่มให้คำแนะนำเกี่ยวกับความรู้เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นทั้งทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม เมื่อมีการตั้งครรภ์ ทั้งในระยะตั้งครรภ์จนถึงระยะหลังคลอด คำแนะนำเกี่ยวกับพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพที่เหมาะสมเพื่อให้เป็นแหล่งสนับสนุนทั้งทางด้านจิตใจเป็นกำลังใจ ทรัพยากร และช่วยเหลือสตรีตั้งครรภ์อย่างต่อเนื่อง รวมถึงนโยบายของโรงงานอุตสาหกรรมที่เอื้อประโยชน์แก่สตรีตั้งครรภ์ ทั้งนี้เพื่อให้สตรีตั้งครรภ์ที่ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมมีพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพสูงขึ้น เช่น การรับผิดชอบต่อสุขภาพในการไปตรวจครรภ์ตามนัด

ด้านการวิจัย

1. ควรมีการศึกษาพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพของสตรีตั้งครรภ์เฉพาะด้านโดยเฉพาะด้านการออกกำลังกายเนื่องจากผลการวิจัยพบว่าสตรีตั้งครรภ์มีพฤติกรรมด้านออกกำลังกายต่ำสุดซึ่งอาจเกิดจากปัจจัยการรับรู้ความสามารถของตนเอง การรับรู้ประโยชน์ของพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพ และได้รับการสนับสนุนทางสังคมรวมทั้งการออกกำลังกายในสตรีตั้งครรภ์มีลักษณะเฉพาะรวมทั้งต้องมีความระมัดระวังถึงผลกระทบต่อทารกในครรภ์ ซึ่งแตกต่างจากการออกกำลังกายในประชากรกลุ่มอื่น

2. ควรมีการศึกษาในรูปแบบการวิจัยกึ่งทดลองเกี่ยวกับการส่งเสริมการออกกำลังกายสำหรับสตรีตั้งครรภ์โดยการจัดรูปแบบของการออกกำลังกายที่เหมาะสมสำหรับสตรีตั้งครรภ์ในแต่ละช่วงอายุครรภ์โดยเฉพาะ โดยใช้กลวิธีในการส่งเสริมการรับรู้ความสามารถของตนเอง การรับรู้ประโยชน์ของพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพ และส่งเสริมการสนับสนุนทางสังคมของสตรีตั้งครรภ์ที่ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม

3. ควรมีการวิจัยในระยะยาวถึงผลลัพธ์การตั้งครรภ์ของสตรีตั้งครรภ์ที่ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม เช่น วิธีการคลอด ภาวะแทรกซ้อนระหว่างคลอด น้ำหนักทารก เป็นต้น เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่างๆ ในบริบทของโรงงานอุตสาหกรรมต่อผลการตั้งครรภ์และสุขภาพของทารกในครรภ์

4. ควรศึกษาในสตรีตั้งครรภ์ที่ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมประเภทอื่นนอกจากโรงงานอุตสาหกรรมประเภทอาหาร เนื่องจากสภาพแวดล้อมและบริบทของโรงงานอุตสาหกรรมที่แตกต่างกัน เช่น ลักษณะการทำงาน ความร้อน ความเย็น เป็นต้น และควรศึกษาครอบคลุมในสตรีตั้งครรภ์ที่มีภาวะแทรกซ้อนขณะตั้งครรภ์ รวมทั้งศึกษาในสตรีตั้งครรภ์ในระยะเริ่มต้นหรืออายุครรภ์น้อย